

Kalmar kommun
kommun@kalmar.se

Uppföljningsbeslut

Datum 2025-05-05

Dnr 2024:371

Sida **1 (8)**

Uppföljningsbeslut

**efter kvalitetsgranskning av arbetet för att fler barn
ska delta i utbildningen i förskolan i förskolan
Ögonstenen och Kalmar kommun**

Inledning

Skolinspektionen har genomfört en tematisk kvalitetsgranskning av *arbetet för att fler barn ska delta i utbildningen i förskolan* i förskolan Ögonstenen och Kalmar kommun. Kvalitetsgranskningen genomfördes under hösten 2024.

Vid kvalitetsgranskningen identifierade Skolinspektionen två utvecklingsområden som angetts i beslut den 25 oktober 2024.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen senast den 25 april 2025 ska redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsbehov. Kalmar kommun har inkommit med en sådan redovisning den 10 april 2025.

Beslut efter uppföljning

Skolinspektionen bedömer redovisade åtgärder på följande sätt:

Rektorns arbete för att öka närvaron i förskolan

Huvudmannen har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten inom området.

Hemkommunens arbete för att öka deltagandet i förskolan

Huvudmannen har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten inom området.

Skolinspektionen avslutar därmed granskningen.

Motivering

Rektorns arbete för att öka närvaron i förskolan

Bedömningen var att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande del:

- Rektorn behöver på ett mer systematiskt sätt följa upp hur personalen informerar vårdnadshavarna om förskolans mål och sätt att arbeta.

Av huvudmannens redovisning framgår att förskolan Ögonstenen har infört inskolningscafé för nya barns vårdnadshavare som rektor, specialpedagog, kurator och skolsekreterare håller i. På caféerna presenteras förskolans

uppdrag och mål samt ges stöd att lägga in schema. Det finns även möjlighet för vårdnadshavarna att ställa frågor. Vårdnadshavare får en introduktionsmapp med sig hem med information om förskolans arbetssätt, rutiner och kontaktuppgifter. Vidare har förskolan Ögonstenen arbetat fram ett bildspel med information om förskolans mål och arbetssätt som alla vårdnadshavare får ta del av vid bland annat inskolning. Förskolan Ögonstenen har också reviderat sin inskolningsrutin där det förtydligats hur introduktionen går till. Förskolan har också uppdaterat en inskolningsmapp med länkar och QR-koder kring förskolans uppdrag från Skolverket. Som ett komplement till materialet deltar och informerar förskolans ledning och stödfunktioner vårdnadshavare om rätten till förskola samt om förskolans uppdrag i stort vid introduktionen. Några avdelningar har börjat med lärloggar i förskolans plattform, som vårdnadshavarna har tillgång till, där det pedagogiska innehållet är tydligt kopplat till alla läroplanens mål. Under hösten 2025 ska alla avdelningar komma igång med detta arbete. Förskolans personal har också fått kompetensutveckling kring kommunikation med vårdnadshavare som har ett annat modersmål. Arbetet följs upp ett par gånger per år i utvecklingsgruppen där rektor och biträdande rektor följer upp genomförda insatser med pedagogerna.

Utifrån ovanstående gör Skolinspektionen bedömningen att huvudmannen vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten inom området.

Hemkommunens arbete för att öka deltagandet i förskolan

Bedömningen var att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande del:

- Hemkommunen behöver utveckla arbetet med att sprida information om förskolans syfte och barnets rätt till förskola.

Av huvudmannens redovisning framgår att i samband med att förskolan kontaktar vårdnadshavare för att erbjuda en plats i förskolan informeras vårdnadshavare om förskolans betydelse och barnens rätt till förskola. Utbildningsförvaltningen använder sig av Skolverkets material som skickas digitalt eller via post till de vårdnadshavare som inte har uppgett e-postadress. Vid uppsökande verksamhet då huvudmannen ringer hem eller bjuder in till förskolan samlas systematiskt orsakerna då vårdnadshavare tackar nej till en plats. Orsakerna dokumenteras på huvudmannanivå för att genom analys identifiera möjliga insatser som kan bidra till att så många som möjligt accepterar ett erbjudande. Huvudmannen har också utvecklat sin folder, *Dags att börja förskolan*, så att den numera innehåller information gällande rätten till förskola, vad forskningen säger om det livslånga lärandet samt infogat två QR-koder, varav den ena länkar till Skolverkets film om förskolan och den andra länkar till att läsa om

förskolan på flera språk. Även det vykort som skickas till vårdnadshavare till nyfödda barn i kommunen har kompletterats med en QR-kod till Skolverkets material om förskolan.

Huvudmannen gör bedömningen att verksamhetens kvalitet inom området har utvecklats eftersom materialet som har tagits fram är mer omfattande och även beskriver förskolans uppdrag och mål. Materialet innehåller relevant information som beskriver förskolans betydelse samt länkar till Skolverkets material. Vårdnadshavarna får mer ingående information om förskolan och rätten till förskola och huvudmannen har ett bredare underlag till analys i och med att orsakerna till att en familj tackar nej till en plats dokumenteras.

Utbildningsförvaltningen har via personal och rektorer ställt frågor till vårdnadshavare som fått informationen och varit med på besök inför valet av förskola och inför förskolestarten och huvudmannen beskriver att återkopplingen varit positiv. Under året kommer arbetet följas upp i olika forum med rektorer i förskolan och i andra forum med pedagogisk personal, specialpedagoger och kuratorer, därefter görs eventuella justeringar och förändringar.

Utifrån ovanstående gör Skolinspektionen bedömningen att huvudmannen vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten inom området.

På Skolinspektionens vägnar

X Ildiko Lundqvist

Beslutsfattare

Signerat av: Ildiko Lundqvist

X Anna Sundman Marknäs

Föredragande

Signerat av: Anna Sundman Marknäs

Bilaga 1: Författningsstöd

2 kap. 8 § skollagen (2010:800)

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i denna lag, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar.

4 kap. 3 § skollagen

Varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen.

4 kap. 4 § skollagen

Sådan planering, uppföljning, analys och utveckling av utbildningen som anges i 3 § ska genomföras även på förskole- och skolenhetsnivå. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Barn i förskolan, deras vårdnadshavare och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet.

Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs enligt första och andra styckena.

4 kap. 5 § skollagen

Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet enligt 3 och 4 §§ ska vara att de mål som finns för utbildningen i denna lag och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls

8 kap. 2 § skollagen

Förskolan ska stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda barnen en trygg omsorg. Verksamheten ska utgå från en helhetssyn på barnet och barnets behov och utformas så att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet.

Förskolan ska främja allsidiga kontakter och social gemenskap och förbereda barnen för fortsatt utbildning.

8 kap. 3 § skollagen

Barn som är bosatta i Sverige och som inte har börjat i någon utbildning för fullgörande av skolplikten ska erbjudas förskola enligt vad som anges i 4-7

§§. Förskola behöver dock inte erbjudas under kvällar, nätter, veckoslut eller i samband med större helger. *Lag (2017:1115)*.

8 kap. 4 § skollagen

Barn ska från och med höstterminen det år barnet fyller tre år erbjudas förskola under minst 525 timmar om året, om inte annat följer av 5-7 §§.

8 kap. 5 § skollagen

Barn ska från och med ett års ålder erbjudas förskola i den omfattning det behövs med hänsyn till föräldrarnas förvärvsarbete eller studier eller om barnet har ett eget behov på grund av familjens situation i övrigt.

8 kap. 6 § skollagen

Barn, vars föräldrar är arbetslösa eller föräldralediga enligt föräldraledighetslagen (1995:584) för vård av annat barn, ska från och med ett års ålder erbjudas förskola under minst tre timmar per dag eller 15 timmar i veckan.

8 kap. 7 § skollagen

Barn ska även i andra fall än som avses i 5 och 6 §§ erbjudas förskola, om de av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling i form av förskola.

8 kap. 12 § skollagen

Hemkommunen ansvarar för att utbildning i förskola kommer till stånd för alla barn i kommunen som ska erbjudas förskola och

1. vars vårdnadshavare önskar det, eller
2. som ska tas emot i förskolan efter ett erbjudande om plats enligt 14 a §.

Hemkommunen får fullgöra sina skyldigheter genom att erbjuda barnet motsvarande utbildning i fristående förskola.

Om det finns särskilda skäl, får hemkommunen komma överens med en annan kommun om att denna i sin förskola ska ta emot barn vars utbildning hemkommunen ansvarar för.

8 kap 12 a §

Hemkommunen ska genom uppsökande verksamhet ta kontakt med vårdnadshavare till barn som ska erbjudas förskola enligt 4 § och som inte har en plats i förskola och informera om förskolans syfte och barnets rätt till förskola.

Första kontakten ska tas inför hösten det år barnet fyller tre år. Kontakt ska sedan tas inför varje höst och varje vår då barnet inte har en plats i förskola. Sista kontakten ska tas inför våren det år barnet fyller sex år.

Kommunen behöver inte ta kontakt enligt första stycket med vårdnadshavare till barn som inte är folkbokförda i Sverige enligt folkbokföringslagen (1991:481).

8 kap 14 a §

Ett barn som ska erbjudas förskola enligt 4 § ska av hemkommunen erbjudas en plats vid en förskoleenhet även utan att något önskemål om förskola har anmälts av barnets vårdnadshavare om

1. barnet är fött utomlands och vistas i Sverige sedan högst fem år, eller
2. barnets vårdnadshavare som är bosatta i Sverige är födda utomlands och vistas i Sverige sedan högst fem år.

Kommunen ska sträva efter att erbjuda även andra barn som ska erbjudas förskola enligt 4 § och som har behov av förskola för en bättre språkutveckling i svenska en plats vid en förskoleenhet utan att något önskemål om förskola har anmälts av barnets vårdnadshavare.

8 kap. 14 b §

Kommunen behöver inte erbjuda en plats enligt 14 a § om barnet inte är folkbokfört i Sverige enligt folkbokföringslagen (1991:481).

Kommunen behöver inte heller erbjuda en plats enligt 14 a § första stycket om det med hänsyn till barnets levnadsförhållanden eller situation i övrigt är uppenbart obehövligt.

8 kap. 14 c §

Ett erbjudande om plats enligt 14 a § ska ges från och med hösten det år barnet fyller tre år. Erbjudandet ska lämnas till barnets vårdnadshavare senast tre månader före det datum då barnet tidigast kan tas emot.

Kommunen ska hålla platsen reserverad för barnet till och med en månad efter det datum då barnet tidigast kan tas emot. Kommunens skyldighet att hålla platsen reserverad upphör om barnet inte börjar i verksamheten inom den tiden eller det framgår på något annat sätt att det inte finns önskemål om den erbjudna platsen.

Ett nytt erbjudande om plats ska lämnas inför varje höst barnet inte har en plats i förskola till och med det år då barnet fyller fem år.

29 kap. 19 § skollagen

Kommunen ska informera vårdnadshavare och elever om utbildning i förskolor, förskoleklasser, grundskolor, anpassade grundskolor, fritidshem, gymnasieskolor och anpassade gymnasieskolor och om sådan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap. och som erbjuds i eller av kommunen. Informationen ska utformas enligt 8 kap. 18 § andra stycket kommunallagen.

Förordning (2018:15) om läroplan för förskolan (Lpfö)

2.4 Förskola och hem

För att skapa bästa möjliga förutsättningar för att barnen ska kunna utvecklas rikt och mångsidigt ska förskolan samarbeta på ett nära och förtroendefullt sätt med hemmen.

2.8 Rektorns ansvar

Som pedagogisk ledare och chef för förskollärare, barnskötare och övrig personal vid förskoleenheten har rektorn det övergripande ansvaret för att utbildningen som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn har ansvaret för förskolans kvalitet och har därvid, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att (bland annat)

- varje barn tillsammans med vårdnadshavare får en god introduktion i förskolan
- utveckla formerna för samarbete mellan förskolan och vårdnadshavare och informera dem om förskolans mål och sätt att arbeta

Prop. 2021/22:132 Förskola för fler barn, s. 8, 12, 16-17, 23, 51-53 och 132